

Uchwała Nr XXIX/232/2017
Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego
z dnia 30 maja 2017 r.

w sprawie: przyjęcia stanowiska dotyczącego ustanowienia roku 2018 Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919.

Na podstawie § 7 ust. 3 Statutu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego stanowiącego załącznik do uchwały Nr V/43/2011 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2011 r. Nr 74 poz. 1277 ze zm.), Rada Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Mając w pamięci bohaterski zryw Wielkopolan, w tym również mieszkańców ziemi czarnkowsko-trzcianeckiej sprzed 100 laty, Rada Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego przyłącza się do apelu Rady Powiatu Średzkiego w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919.

2. Stanowisko Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w tej sprawie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STANOWISKO
Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego
z dnia 30 maja 2017 r.

dotyczące ustanowienia roku 2018 Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919.

Ponad 120 lat niewoli, represje pruskiego zaborcy, które miały zniszczyć polskość i dramat setek tysięcy zwykłych ludzi, nie załamały ducha patriotyzmu Wielkopolan. Sto lat temu sami upomnieli się o swoje prawa i zbrojnie sięgnęli po niepodległość.

Powstanie wybuchło 27 grudnia 1918 roku w Poznaniu, a przez kilka miesięcy zacięte i krwawe walki toczyły się na wielu frontach całej Wielkopolski, która w roku 1918 była częścią odradzającej się Polski. Bohaterski zryw powstańczy w 1918 roku zakończył się sukcesem. W granice II Rzeczypospolitej włączona została prawie cała Wielkopolska, która jest przecież kolebką polskiej państwowości. W maju 1919 roku wyrosła z oddziałów powstańczych Armia Wielkopolska, została podporządkowana Naczelnikowi Państwa Józefowi Piłsudskiemu, a 1 czerwca 1919 roku rozpisano na terenie Wielkopolski wybory uzupełniające do Sejmu Ustawodawczego.

Ogromny jest również wydzwitek moralny osiągniętego zwycięstwa. Wielkopolanie dali rodakom sygnał, że poniesiony trud w walce o Ojczyznę można przypieczętować zdecydowanym sukcesem. Poza tym zdobyte doświadczenie, odwaga i wyposażenie Armii Wielkopolskiej pozwoliły na stworzenie solidnych podstaw do obrony granic odrodzonej Rzeczypospolitej. Nie można zapomnieć, że tysiące Powstańców Wielkopolskich, jako żołnierze Wojska Polskiego, w roku 1920 stanęło w obronie Warszawy przed nawałnicą bolszewicką.

Rada Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego z dumą pragnie zaznaczyć, że w tym zwycięskim powstaniu swoje świadectwo patriotyzmu dali również bohaterscy synowie i córki tej ziemi, mieszkańcy Czarnkowa, Walkowic, Roska, Romanowa Dolnego, Miałów, Lubasza, Stajkowa, Wyszyn i innych miejscowości dzisiejszego powiatu czarnkowsko – trzcianeckiego.

5 stycznia 1919 Polacy przejęli władzę w Czarnkowie, bez jednego wystrzału zmuszając niemieckiego landrata do ustąpienia z urzędu. Pierwszym polskim starostą został Włodzimierz Raczyński, właściciel majątku w Stajkowie. Powstańcy z Czarnkowa 8 stycznia 1919 roku brali udział w zdobyciu Chodzieży, tego samego dnia toczyła się bitwa z Niemcami w Czarnkowie, bowiem Niemcy ponownie zajęli miasto. 6 stycznia 1919 roku, po ciężkich walkach z Niemcami, którzy dysponowali pociągiem pancernym, Powstańcy Wielkopolscy zdobyli dworzec kolejowy w Miałach. Walki powstańcze toczyły się również w Walkowicach (skąd czterech mieszkańców wywieziono jako zakładników) i w rejonie Roska, kiedy Niemcy atakowali Czarnków z kierunku Wielenia.

Częścią historii Powstania Wielkopolskiego jest ppłk. Zdzisław Orłowski, który w sierpniu 1914 r. został powołany do armii pruskiej i służył w artylerii. Przez cały okres wojny walczył na froncie zachodnim we Francji. W 1917 r. został podporucznikiem i dowodził baterią artylerii polowej. Po zakończeniu działań wojennych, wezwany przez swego kuzyna, Włodzimierza Raczyńskiego, przybył do Czarnkowa i wszczął przygotowania do akcji powstańczej. Na zjeździe przedstawicieli Powiatowych Rad Ludowych w Pile został wybrany dowódcą sił zbrojnych okręgu nadnoteckiego, czyli powiatów: wyrzyskiego, chodzieskiego, szamotulskiego, międzychodzkiego i czarnkowskiego.

7 stycznia 1919 r. mjr Stanisław Taczak, naczelny dowódca Powstania Wielkopolskiego, mianował go dowódcą IV Okręgu Wojskowego, kierującego działaniami powstańczymi na pñ. linii frontu, opartej o Noteć. Zdzisław Orłowski brał również udział w wojnie polsko – bolszewickiej, w III Powstaniu Śląskim, był prezesem Zarządu Głównego Związku Powstańców Wielkopolskich. Podczas II wojny światowej służył w dywizji gen. Maczka. Zmarł w 1982 roku, jest pochowany w rodzinnym grobowcu w Lubasz. Czarnków i Lubasz przyznały mu honorowe obywatelstwo, a od 2003 r. jest także patronem gimnazjum w Lubasz.

Mając powyższe na uwadze, Rada Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego przyłącza się do inicjatywy ustanowienia roku 2018, Rokiem Powstania Wielkopolskiego. W ten sposób wraz z innymi samorządami pragniemy przywrócić pamięć o tych, dla których Ojczyzna była dobrem i wartością największą. Wyrażamy nadzieję, że podejmowane inicjatywy dla ich upamiętnienia wywołą ogromne zasoby energii i wartości patriotycznych wszystkich pokoleń Polaków.

Chwała Zwycięzcom !